

सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

EXTRAORDINARY

PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LXIV]

WEDNESDAY, FEBRUARY 1, 2023 / MAGHA 12, 1944

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

PART IX

Gujarati translation of Bills, Acts and Notifications other than those published in other parts.

વૈધાનિક અને સંસદીય બાબતોનો વિભાગ

સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૨૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૩

ગુજરાત ગેઝેટમાં અંગ્રેજીમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા ગુજરાત સરકારના અગ્ર, નાગરિક પુરવઠા અને ગ્રાહક બાબતોના વિભાગના તારીખ: ૨૧મી માર્ચ, ૨૦૨૨-ના સરકારી જાહેરનામા ક્રમાંક: જીટીએચ/૨૦૨૨/૦૮/સીપીએ/૧૦૨૦૨૧/૧૪૬૧૪૮/ડી- નો ગુજરાતી અનુવાદ આથી સર્વ લોકોની જાણ સારુ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

વી. એન. શેખ,
સરકારના નાયબ સચિવ.

NOTIFICATION*under***The Consumer Protection Act, 2019****ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૨૦૧૯****હેઠળ****જાહેરનામું****અન્ન, નાગરિક પુરવઠા અને ગ્રાહક બાબતોનો વિભાગ****સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૨૧મી માર્ચ, ૨૦૨૨****ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૨૦૧૯**

ક્રમાંક: જીટીએચ/૨૦૨૨/૦૮/સીપીએ/૧૦૨૦૨૧/૧૪૬૧૪૮/ડી:- ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૨૦૧૯ (સન ૨૦૧૯ના ૩૫-મા)ની કલમ ૧૦૨-ની પેટા-કલમ (૧) અને પેટા-કલમ (૨)ના ખંડો (ધ) અને (ન)થી મળેલી સત્તાની રૂએ, ગુજરાત સરકાર, આથી, નીચેના નિયમો કરે છે:-

૧. ટૂંકી સંજ્ઞા અને આરંભ.-

- (૧) આ નિયમો ગુજરાત ગ્રાહક સુરક્ષા (મધ્યસ્થી) નિયમો, ૨૦૨૨ કહેવાશે.
- (૨) તે રાજ્યપત્રમાં તેની પ્રસિદ્ધિની તારીખથી અમલમાં આવશે.

૨. વ્યાખ્યા.-

- (૧) આ નિયમોમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય, તો-
 - (ક) “અધિનિયમ” એટલે ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૨૦૧૯ (સન ૨૦૧૯નો ૩૫-મો);
 - (ખ) “આયોગ” એટલે જિલ્લા આયોગ અથવા યથાપ્રસંગ, રાજ્ય આયોગ;
 - (ગ) “મધ્યસ્થી એકમ” એટલે અધિનિયમની કલમ ૭૪ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સ્થાપવામાં આવેલ ગ્રાહક મધ્યસ્થી એકમ;
 - (ઘ) ‘પ્રમુખ’ એટલે રાજ્ય આયોગ અથવા યથાપ્રસંગ, જિલ્લા આયોગના પ્રમુખ;
 - (ચ) ‘પતાવટ’ એટલે ગ્રાહક આયોગ સમક્ષ અનિર્ણીત ગ્રાહક તકરારમાં સામેલ તમામ અથવા કેટલાક મુદ્દાઓની બાબતમાં મધ્યસ્થી કાર્યવાહી દરમિયાન થયેલ પતાવટ.
- (૨) આ નિયમોમાં વપરાયેલા પણ અધિનિયમમાં વ્યાખ્યાયિત ન કરેલા અને વ્યાખ્યાયિત કરેલા શબ્દો અને શબ્દપ્રયોગોનો અર્થ, અધિનિયમમાં તેમનો જે અર્થ આપ્યો છે તે જ થશે.

૩. મધ્યસ્થી એકમ.-

- (૧) આયોગમાં સ્થાપાયેલ દરેક મધ્યસ્થી એકમમાં પસંદગી સમિતિની ભલામણ પર પ્રમુખ અને તે આયોગના સભ્યની બનેલી મધ્યસ્થીઓની પેનલ રહેશે.
- (૨) મધ્યસ્થી એકમમાં રાજ્ય સરકાર સાથે પરામર્શ કરીને, તે આયોગના પ્રમુખ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવો સહાયક કર્મચારીવર્ગ રહેશે અને રાજ્ય સરકારે, આયોગ દ્વારા જરૂરી હોય તેવી તમામ વહીવટી સહાય અને આધાર-માળખા સુવિધા પૂરી પાડવી જોઈશે.

૪. મધ્યસ્થી તરીકે પસંદગી કરવા માટેની પાત્રતા.- નીચેની વ્યક્તિઓ, મધ્યસ્થી એકમમાં પસંદગી કરવાને પાત્ર રહેશે-

- (૧) નિવૃત્ત જિલ્લા અને સેશન જજ, નિવૃત્ત અધિક જિલ્લા અને સેશન જજ અથવા રાજ્યના ઉચ્ચ ન્યાયિક સેવાઓના અન્ય નિવૃત્ત સભ્યો;
- (૨) ગ્રાહક આયોગના નિવૃત્ત સભ્યો;
- (૩) દસ વર્ષ કરતાં ઓછો ન હોય તેવો અનુભવ ધરાવતા નિવૃત્ત ન્યાયિક અધિકારીઓ અથવા બાર ખાતે ઓછામાં ઓછો દસ વર્ષના અનુભવ સાથે વકીલ;
- (૪) હાઈકોર્ટ અથવા જિલ્લા કોર્ટના મધ્યસ્થી એકમ સાથે પસંદગી પામેલ મધ્યસ્થીઓ;

- (પ) મધ્યસ્થી અથવા સમાધાનને લગતી બાબતોમાં ઓછામાં ઓછો પાંચ વર્ષનો અનુભવ ધરાવતો વ્યક્તિ;
- (દ) વર્ગ-૧ના અધિકારી તરીકે ઓછામાં ઓછા પંદર વર્ષના અનુભવ સાથે, રાજ્ય સરકારના તજજ્ઞ અથવા અન્ય વ્યાવસાયિકો અથવા નિવૃત્ત અધિકારી.

૫. પસંદગી માટેની ગેરલાયકાતો.-

- (૧) નીચેની વ્યક્તિઓ, મધ્યસ્થી તરીકે પસંદ થવા માટે લાયક રહેશે નહિ:-
 - (ક) નાદાર તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો હોય તેવી વ્યક્તિ;
 - (ખ) (એવો) વ્યક્તિ જેની વિરુદ્ધમાં ફોજદારી કોર્ટ દ્વારા નૈતિક અધઃપતનને લગતા ફોજદારી આરોપો ઘડવામાં આવ્યા હોય અને તે અનિર્ણીત હોય;
 - (ગ) નૈતિક અધઃપતનને લગતા કોઈ ગુના માટે ફોજદારી કોર્ટ દ્વારા ગુનેગાર ઠરાવી હોય તેવી વ્યક્તિ;
 - (ઘ) સમુચિત શિસ્ત સત્તાધિકારી દ્વારા જેની સામે શિસ્તવિષયક કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય તેવી વ્યક્તિ અને તે અનિર્ણીત હોય અથવા સજામાં પરિણમી હોય.
- (૨) ગ્રાહક તકરારના કોઈપણ પક્ષકારો અથવા તેમના કોઈપણ સહયોગી (એસોસિએટ્સ), સહભાગી, પ્રયોજકો (પ્રમોટર્સ), નિયંત્રક (હોલ્ડિંગ) કંપની, આનુષંગિક કંપની, ભાગીદારો, નિયામકો (ડિરેક્ટર) અથવા કામદારો સાથે ગ્રાહક તકરારની વિષયવસ્તુમાં હિતસંબંધ ધરાવે છે અથવા ધરાવતો હોય અથવા તેની સાથે સંકળાયેલો છે અથવા સંકળાયેલો હોય અથવા તેને સંબંધિત છે અથવા તેને સંબંધિત હોય અથવા તેની સાથે સંલગ્ન છે અથવા સંલગ્ન હોય અથવા વ્યાવસાયિક ક્ષમતા સહિતની કોઈ રીતે જોડાયેલો છે અથવા જોડાયેલો હોય તેવો વ્યક્તિ, તે કિસ્સામાં મધ્યસ્થી તરીકે નામનિયુક્ત થવા માટે ગેરલાયક ઠરશે.

૬. મધ્યસ્થી એકમની સ્થાપના અને મધ્યસ્થીની પસંદગી માટેની કાર્યરીતિ.-

- (૧) રાજ્ય ગ્રાહક આયોગના પ્રમુખ દ્વારા રાજ્ય આયોગ સાથે સંલગ્ન મધ્યસ્થી એકમનું નેતૃત્વ કરવામાં આવશે.
- (૨) રાજ્ય આયોગમાં, મધ્યસ્થીઓને પ્રમુખ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવા જોઈશે.
- (૩) દરેક જિલ્લા આયોગ સાથે સંલગ્ન મધ્યસ્થી એકમનું નેતૃત્વ તે જિલ્લા ગ્રાહક આયોગના પ્રમુખ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- (૪) જિલ્લા આયોગમાં, સંબંધિત જિલ્લા આયોગના પ્રમુખ દ્વારા મધ્યસ્થીઓને નામનિયુક્ત કરવામાં આવશે.
- (૫) દરેક ગ્રાહક આયોગે, મધ્યસ્થીઓ તરીકે પસંદગી માટે પાત્ર વ્યક્તિઓ પાસેથી, તેના ક્ષેત્રાધિકારમાં બહોળો પ્રસાર ધરાવતાં ઓછામાં ઓછા એક અંગ્રેજી અને એક સ્થાનિક ભાષાના સમાચારપત્રમાં નોટિસ પ્રસિદ્ધ કરીને અરજીઓ મંગાવવી જોઈશે.
- (૬) રાજ્ય / જિલ્લાના મધ્યસ્થી એકમે, મધ્યસ્થી તરીકે પસંદગી માટે પ્રાપ્ત કરવામાં આવેલ અરજીઓની ચકાસણી કરવી જોઈશે અને પાત્ર અરજીઓની યાદી, કલમ ૭૫-ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ રચવામાં આવેલી પસંદગી સમિતિ સમક્ષ મૂકવી જોઈશે.
- (૭) તે આયોગના પ્રમુખ અને સભ્યની બનેલી પસંદગી સમિતિએ, પોતાની ભલામણ કરવા માટેની તેની કાર્યરીતિ નક્કી કરવી જોઈશે અને ઉમેદવારોની યોગ્યતા, સત્યનિષ્ઠા તેમજ અનુરૂપ અનુભવ ધ્યાનમાં લીધા પછી, મધ્યસ્થી એકમે નિભાવવાની હોય તેવી પેનલની ભલામણ કરવી જોઈશે.
- (૮) જે વ્યક્તિઓના નામ પેનલમાં સામેલ હોય, તેમની સંમતિ, તેમની પસંદગી કરતાં પહેલાં પ્રાપ્ત કરવી જોઈશે.
- (૯) મધ્યસ્થીઓની તૈયાર કરવામાં આવેલી પેનલ, પાંચ વર્ષ માટે માન્ય ગણાશે.

૭. મધ્યસ્થીની ફી.-

- (૧) સફળ મધ્યસ્થીમાં એકત્રિત ફી, સંદર્ભના સમયથી તેના નિષ્કર્ષ સુધી મધ્યસ્થી કાર્યવાહી યોજનાર મધ્યસ્થીને ચૂકવવી જોઈશે.
- (૨) રાજ્ય આયોગના પ્રમુખે, કેસ મુજબ વિવાદનો પ્રકાર ધ્યાનમાં રાખીને, રાજ્ય સરકાર સાથે વિચારવિનિમય કરીને, દફતરી સહાયના ખર્ચ અને અન્ય આનુષંગિક ખર્ચ સહિત રાજ્ય ગ્રાહક આયોગ અને જિલ્લા આયોગ સાથે પસંદગી પામેલ મધ્યસ્થીની ફી, નક્કી કરવી જોઈશે.
- (૩) અસફળ મધ્યસ્થીમાં, મધ્યસ્થીને ઉપર્યુક્ત ફીનો અડધો ભાગ ચૂકવવો જોઈશે.
- (૪) મધ્યસ્થીની ફી, બંને પક્ષકારોના જૂથ દ્વારા સમાન રીતે વહેંચવી જોઈશે.

- (૫) કાર્યવાહીના ભાગને સફળતાપૂર્વક યોજનાર મધ્યસ્થીને, રાજ્ય ગ્રાહક આયોગના પ્રમુખ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તેવી ફી ચૂકવવી જોઈશે.
- (૬) ફી મધ્યસ્થી એકમમાં અગાઉથી જમા કરાવવી જોઈશે.
- (૭) કોઈ પક્ષકાર તેની ફીનો હિસ્સો અથવા મધ્યસ્થીનો ખર્ચ જમા ન કરાવે, તો ગ્રાહક આયોગ, મધ્યસ્થી અથવા અન્ય કોઈ પક્ષકારની અરજી પર, કસૂર કરનાર પક્ષકારને એક અઠવાડિયાની અંદર તે જમા કરાવવાનો આદેશ આપી શકશે, અને જો-
- (ક) તે આવી ફી અથવા ખર્ચ જમા કરવામાં નિષ્ફળ રહે, તો ગ્રાહક આયોગ, અન્ય પક્ષકારોને તે જમા કરવાની અને દીવાની કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા નાણાને લગતા હુકમનામાના અમલ માટે ઠરાવેલી રીતે, કસૂર કરનાર પક્ષકાર પાસેથી સદરહુ રકમ વસૂલ કરવાની પરવાનગી આપી શકશે;
- (ખ) અન્ય કોઈપણ પક્ષકાર, કસૂર કરનાર પક્ષકારનો હિસ્સો જમા ન કરે, તો ગ્રાહક આયોગ, મધ્યસ્થી કાર્યવાહીનો અંત લાવી શકશે.

૮. **મધ્યસ્થીને દૂર કરવા બાબત.-** મધ્યસ્થી ગેરલાયક હોવાનું જણાય અથવા તે પોતે મધ્યસ્થી તરીકે કોઈ રીતે ગેરવર્તણૂક કરે અથવા તે અન્યથા મધ્યસ્થી તરીકે ચાલુ રહેવા માટે, અયોગ્ય હોવાનું જણાય, તો મધ્યસ્થી એકમ, તેને સુનવણીની તક આપ્યા બાદ, તેનું નામ મધ્યસ્થીઓની પેનલમાંથી દૂર કરી શકશે.

૯. **મધ્યસ્થીની ફેર પસંદગી કરવા બાબત.-** મધ્યસ્થી એકમના અભિપ્રાયમાં, જેમણે પોતાના પસંદગી પામેલા મધ્યસ્થીઓ તરીકેના કાર્યો સફળતાપૂર્વક અને કાર્યક્ષમ રીતે કર્યા હોય અને જેમની પસંદગી સમિતિની ભલામણના આધારે આવી ફેરપસંદગી કરવામાં આવી હોય માત્ર તેવા મધ્યસ્થીઓ જ ફેરપસંદગી માટે પાત્ર ગણાશે.

૧૦. **તાલીમ.-** મધ્યસ્થીઓને, મધ્યસ્થી એકમ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવામાં આવે તેવા નિષ્ણાત દ્વારા મધ્યસ્થી(ની કાર્યવાહી) યોજવામાં યોગ્ય તાલીમ આપવામાં આવશે અને આવી તાલીમમાં ભાગ લેવો તેમના માટે ફરજિયાત રહેશે.

૧૧. આચારસંહિતા.-

- (૧) પસંદગી પામેલ મધ્યસ્થીએ, મધ્યસ્થીની પ્રક્રિયા દરમિયાન હોય તે સિવાય, પક્ષકારો અથવા તેમના સલાહકારની હાજરીમાં, પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે, કોઈપણ પક્ષકારો અથવા તેના સહયોગી, સહભાગી, પ્રયોજકો, નિયંત્રક (હોલ્ડિંગ) કંપની, આનુષંગિક કંપની, નિયામકો (ડિરેક્ટર), ભાગીદારો અથવા કર્મચારીઓ અથવા તેમના કોઈપણ સલાહકાર સાથે મધ્યસ્થી કાર્યવાહી અનિર્ણિત હોય તે દરમિયાન, સંપર્ક કરવો જોઈશે નહિ.
- (૨) પસંદગી પામેલ મધ્યસ્થીએ, કોઈપણ પક્ષકાર અથવા તેના સહયોગી, સહભાગી, પ્રયોજકો, નિયંત્રક (હોલ્ડિંગ) કંપની, આનુષંગિક કંપની, નિયામકો, ભાગીદારો અથવા કર્મચારીઓ અથવા તેમના કોઈપણ સલાહકાર તરફથી કોઈ બક્ષિસ અથવા આતિથ્ય સ્વીકારવું જોઈશે નહિ.
- (૩) કલમ ૭૭ ના ખંડો (ક) અને (ખ) હેઠળની આવશ્યક સ્પષ્ટતા ઉપરાંત, દરેક મધ્યસ્થીએ તેમને સોંપવામાં આવેલા કેસમાં મધ્યસ્થીની શરૂઆત કરતા પહેલા નીચેની માહિતી જાહેર કરવી જોઈશે:-
- (ક) તે ગ્રાહક તકરાર અથવા અન્ય કાર્યવાહીના કોઈ પક્ષકારો અથવા કોઈ રીતે તેની સાથે જોડાયેલી અથવા સંકળાયેલી (સંલગ્ન) કોઈ વ્યક્તિ સાથે, પક્ષકારો પૈકીના કોઈ પક્ષકાર અથવા તેમના સહભાગી, સહયોગી, મૂળ કંપની, આનુષંગિક કંપની, નિયામકો (ડિરેક્ટર), ભાગીદારો અથવા કામદારો સાથે કોઈ અંગત, ધંધાકીય અથવા વ્યાવસાયિક સંબંધ અથવા જોડાણ ધરાવે છે અથવા ભૂતકાળમાં ધરાવતા હતા કે કેમ;
- (ખ) તેની સ્વતંત્રતા અને નિષ્પક્ષતાને લગતી વાજબી શંકા ઊભી થઈ શકે તેવા કોઈ સંજોગ પ્રવર્તે છે કે કેમ.
- (૪) રાજ્યમાં કોઈ મધ્યસ્થી એકમમાં પસંદગી પામેલી હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિએ, વકીલ અથવા અન્યથા તેની મુદત દરમિયાન મધ્યસ્થી તરીકે કોઈ રાજ્ય અથવા જિલ્લા આયોગમાં કામકાજ કરવું જોઈશે નહિ.

૧૨. મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી.-

- (૧) મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી, પક્ષકારો અથવા તેમના અધિકૃત કરેલા પ્રતિનિધિઓ અથવા સલાહકારની હાજરીમાં યોજવી જોઈશે.
- (૨) મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી, મધ્યસ્થ સમક્ષની પ્રથમ હાજરી (ઉપસ્થિતિ)ની તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદત પૂરી થયે, સમાપ્ત થયેલી ગણાશે સિવાય કે ગ્રાહક આયોગ દ્વારા મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી પૂર્ણ કરવા માટેની મુદત(સમય) લંબાવવામાં આવી હોય, જે કિસ્સામાં (સમય લંબાવવાના કિસ્સામાં) તે કાર્યવાહી આવી લંબાવેલી મુદત પૂરી થયે સમાપ્ત થયેલી ગણાશે.

- (૩) પક્ષકારો, મધ્યસ્થ સમક્ષ વ્યક્તિગત રીતે અથવા તેમના સંબંધિત સલાહકાર અથવા અધિકૃત કરેલા પ્રતિનિધિઓ મારફત ઉપસ્થિત રહેવા હકદાર રહેશે.
- (૪) મધ્યસ્થ વ્યક્તિ, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો અને નિષ્પક્ષ વ્યવહારથી પ્રેરિત હોવો જોઈશે, પણ ફોજદારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ ૧૯૦૮ (સન ૧૯૦૮ના ૫-મા) અથવા ભારતનો પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ (સન ૧૮૭૨-ના ૧લા) ની જોગવાઈઓથી બંધનકર્તા રહેશે.
- (૫) કોઈ પક્ષકાર, મધ્યસ્થની કાર્યવાહીમાં ભાગ લેતો નથી, તો ગ્રાહક આયોગ, આવા પક્ષકારને કાર્યવાહીમાં ભાગ લેવા માટે આદેશ કરી શકશે.
- (૬) પક્ષકારોએ, મધ્યસ્થ વ્યક્તિને મધ્યસ્થની કાર્યવાહી કરવા માટે વાજબી રીતે આવશ્યક હોય તેવી તમામ માહિતી પૂરી પાડવી જોઈશે.
- (૭) કાર્યવાહીનો રેકર્ડ, મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ દરેક તારીખે તૈયાર કરવો જોઈશે અને તેના પર પક્ષકારો અથવા તેના સલાહકાર, અધિકૃત કરેલા પ્રતિનિધિઓ અથવા મુખત્યાર-વ્યક્તિની સહી લેવી જોઈશે.
- (૮) પક્ષકારો વચ્ચે કરેલો કરાર મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, ગ્રાહક આયોગને, સીલ કરેલા કવરમાં, રવાના પત્ર સાથે સાદર કરવો જોઈશે.
- (૯) પક્ષકારો વચ્ચે કોઈપણ કરાર કરવામાં આવ્યો ન હોય, તો આ વિનિયમોમાં ઠરાવ્યા પ્રમાણેના સમયની અંદર મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, કોઈ બીજી રીતે જાહેર કર્યા વગર મધ્યસ્થની કાર્યવાહી દરમિયાન શું જાણવા મળ્યું, પક્ષકારો દ્વારા શેની તરફેણ કરવામાં આવી હતી અથવા કરાર શા માટે પહોંચાડી શકાયો ન હોતો તેની જાણ ગ્રાહક આયોગને કરવી જોઈશે.

૧૩. મધ્યસ્થ વ્યક્તિની ભૂમિકા.-

- (૧) મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, પક્ષકારો વચ્ચે તકરારોના સ્વૈચ્છિક નિરાકરણને સુગમ બનાવવા માટે પ્રયત્ન કરવો જોઈશે, ગેરસમજ, કોઈ હોય તો, તેને દૂર કરવા તેમને સહાય કરવી જોઈશે અને તેમની તકરારોનો ઉકેલ લાવવાના વિકલ્પો રજૂ કરવા જોઈશે પણ પક્ષકારો પર કોઈ બોલી અથવા પતાવટ લાદવી જોઈશે નહિ.
- (૨) મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, પક્ષકારોને કરારની બોલીઓ, તેના પર તેમની સંબંધિત સહી મેળવતા પહેલા સ્પષ્ટ કરવી જોઈશે.

૧૪. ગોપનીયતા બાબત.-

- (૧) પક્ષકારો અને મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, મધ્યસ્થની કાર્યવાહી દરમિયાન જાણવા મળેલી ઘટનાઓના સંબંધમાં ગોપનીયતા જાળવવી જોઈશે અને મધ્યસ્થની કાર્યવાહી દરમિયાન રજૂ કરવામાં આવેલી કોઈ માહિતી, દસ્તાવેજ વગેરે, કરવામાં આવેલી દરખાસ્તો અને કબૂલાતો અથવા મધ્યસ્થની કાર્યવાહી દરમિયાન વ્યક્ત કરેલા અભિપ્રાય-નો ઉપયોગ કરવો જોઈશે નહિ અથવા તેના પર આધાર રાખવો જોઈશે નહિ.
- (૨) મધ્યસ્થની કાર્યવાહીનું કોઈપણ ઓડિયો અથવા વિડિયો રેકોર્ડિંગ રહેશે નહિ.

૧૫. પરસ્પર સંપર્ક બાબત.- મધ્યસ્થ વ્યક્તિએ, તમામ પક્ષકારોને નક્કો સાથે, તેના રિપોર્ટ(અહેવાલ)ના માધ્યમ સિવાય, ગ્રાહક આયોગ સાથે કોઈ સંપર્ક કરવો જોઈશે નહિ.

૧૬. મુક્તિ.-

- (૧) કોઈપણ મધ્યસ્થ વ્યક્તિ, તેની મધ્યસ્થ (વ્યક્તિ) તરીકેની ક્ષમતામાં, કોઈ દીવાની અથવા ફોજદારી કાર્યવાહી માટે, તેના દ્વારા શુદ્ધબુદ્ધિપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હોય અથવા કરવાનું રહેવા દેવામાં આવ્યું હોય તેવા કોઈ કૃત્ય માટે જવાબદાર ગણાશે નહિ.
- (૨) મધ્યસ્થ વ્યક્તિને, પક્ષકાર દ્વારા કોઈ અથવા બીજા કોઈ ફોરમમાં હાજર થવા, મેળવેલી કોઈ માહિતીના સંબંધમાં ખાતરી કરવા અથવા તેના દ્વારા મધ્યસ્થની કાર્યવાહી દરમિયાન લેવામાં આવેલા પગલાના સંબંધમાં ખાતરી કરવા ફરમાવવામાં આવશે નહિ.

૧૭. રિપોર્ટ (અહેવાલ) .-

- (૧) દરેક મધ્યસ્થ એકમ (સેલ) -એ નીચેની માહિતી ધરાવતો ત્રિમાસિક રિપોર્ટ (અહેવાલ), તે જેની સાથે જોડાયેલા હોય તે જિલ્લા આયોગ અથવા રાજ્ય આયોગ-ને રજૂ કરવો જોઈશે:-
 - (ક) પેનલમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા તેના દરેક મધ્યસ્થ વ્યક્તિઓની, તેમના અનુભવ અને લાયકાત સહિતની યાદી;
 - (ખ) ત્રિમાસના પ્રારંભે તેની સમક્ષ અનિર્ણિત હોય તેવા કેસોની સંખ્યા;

- (ગ) ત્રિમાસ દરમિયાન પુછાણ માટે મોકલવામાં આવેલા કેસોની સંખ્યા;
- (ઘ) ત્રિમાસ દરમિયાન નિકાલ કરવામાં આવેલા કેસોની સંખ્યા;
- (ચ) ત્રિમાસના અંતે અનિર્ણિત હોય તેવા કેસોની સંખ્યા;
- (છ) દરેક મધ્યસ્થ વ્યક્તિને સોંપવામાં આવેલા કેસોની સંખ્યા, ત્રિમાસ દરમિયાન તેના દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કેસોની સંખ્યા અને જેમાં મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી માટે તેને પુછાણ માટે મોકલવામાં આવેલા સફળ થયા હોય તેવા કેસોની સંખ્યા;
- (જ) જેમાં મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી સફળ ન થઈ હોય તેવા કેસોની સંખ્યા;
- (ઝ) ત્રિમાસ દરમિયાન દરેક મધ્યસ્થને ચૂકવવામાં આવેલી ફી.

(૨) રિપોર્ટ (અહેવાલ), દરેક ત્રિમાસ પૂર્ણ થાય તેના એક મહિનાની અંદર રજૂ કરવો જોઈશે.

૧૮. મધ્યસ્થી(ની કાર્યવાહી) માટે પુછાણ અંગે મૂકવાની ન હોય તેવી બાબતો.- નીચેની બાબતો મધ્યસ્થ(ની કાર્યવાહી) માટે પુછાણ માટે મોકલવાની રહેશે:

- (ક) ભારે ઈજા અથવા મૃત્યુમાં પરિણમે તેવી તબીબી બેદરકારીના સંબંધમાં કરવામાં આવતી કાર્યવાહી સંબંધિત બાબતો;
- (ખ) એક અથવા વધારે પક્ષકારો દ્વારા ગુનાની માંડવાળ માટે અરજી કરવામાં આવી હોય તેવા કસૂર અથવા ગુનાને સંબંધિત બાબતો;
- (ગ) દગો, બનાવટી દસ્તાવેજો ઊભા કરવા, બનાવટ, બીજાનું નામ ધારણ કરી ગુનો કરવો, જબરદસ્તી કરવી જેવા ગંભીર અને ચોક્કસ આરોપોનો સમાવેશ થતો હોય તેવા કેસ;
- (ઘ) ફોજદારી અને બિન-માંડવાળપાત્ર ગુના માટેની કોર્ટ કાર્યવાહી સંબંધિત કેસ;
- (ચ) જાહેર હિત અથવા આયોગ સમક્ષ પક્ષકારો ન હોય તેવી અનેક વ્યક્તિઓનું હિત સમાવિષ્ટ હોય તેવા કેસ:

પરંતુ આ નિયમમાં જણાવ્યા હોય તે સિવાયના કોઈ કિસ્સામાં, કેસ જેની સમક્ષ અનિર્ણિત હોય તે આયોગ, પક્ષકારોને માન્ય રહે તેવા પતાવટના કોઈ પણ પરિબળો અસ્તિત્વમાં ન હોવાનું અથવા મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી અન્યથા ઉચિત ન હોવાનું જણાય, તો કેસના સંજોગો અને પક્ષકારોની સંબંધિત સ્થિતિને લક્ષમાં લઈને, તે (કેસ) પુછાણ અર્થે આયોગને ન મોકલવાનું પસંદ કરી શકશે.

૧૯. ફી રિફંડ આપવા બાબત.- આયોગ, પક્ષકારોને મધ્યસ્થી(ની કાર્યવાહી) માટે પુછાણ અર્થે મોકલે, ત્યારે ફરિયાદી, આવા પક્ષકારો વચ્ચે પતાવટ થઈ હોય, તો આવી ફરિયાદના સંબંધમાં ચૂકવેલી અરજી ફીની પૂરેપૂરી રકમ મેળવવા હકદાર થશે.

૨૦. લવાદી અથવા અદાલતી કાર્યવાહીનો આશ્રય લેવા બાબત.- પક્ષકારોએ, મધ્યસ્થી(ની કાર્યવાહી)નું વિષયવસ્તુ હોય અને આવી કોઈપણ કાર્યવાહી શરૂ ન કરવાની સ્પષ્ટપણે બાંધધરી આપી હોય, ત્યારે પણ તેવી બાબતોના સંબંધમાં કોઈ લવાદી અથવા અદાલતી કાર્યવાહી શરૂ કરવી જોઈશે નહિ.

૨૧. પક્ષકારનું મૃત્યુ થયું હોય તેવા કિસ્સામાં પતાવટ કરાર રજૂ ન કરવા બાબત.-

- (૧) કોઈપણ પક્ષકારના મૃત્યુના કિસ્સામાં, પતાવટ કરાર રજૂ કરવાનો રહેશે નહિ અને તેનો (પતાવટ કરારનો) મૃત્યુ પામેલા પક્ષકારના કાયદેસરના પ્રતિનિધિ દ્વારા અથવા તેના વિરુદ્ધમાં અમલ કરવાયોગ્ય રહેશે.
- (૨) કાર્યવાહીનો કોઈ હક જે વ્યક્તિનું મૃત્યુ થવાથી જતો રહ્યો હોય તેના કારણે આ નિયમમાંનો કોઈપણ મજકૂર, કોઈ કાયદાની કામગીરીને અસરકર્તા થશે નહિ.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

પંકજ પંચાલ,
સરકારના નાયબ સચિવ.

